

Jornada de prospecció a l'Empordà

3 d'abril de 2023

Text de Jordi Prat
i Pere Espinet

Jordi Prat i Pere Espinet
censant *Ophrys bilunulata* al
massís del Montgrí f. Josep Barnés

El dilluns 3 d'abril va tenir lloc la jornada de prospecció d'*Ophrys bilunulata* al massís del Montgrí sota una forta tramuntanada. Els companys Pere Espinet, Josep Barnés i un servidor, Jordi Prat, ens vam trobar al Punt d'Informació Turística de l'Escala per fer una ullada pels voltants i veure el que hi havia. Vàrem trobar *Ophrys arachnitiformis*, *O. forestieri* i algun exemplar molt passat de *Himantoglossum robertianum*. No vam veure cap *Neotinea conica*.

Després ens van dirigir cap al Montgrí on vam prospectar 4 zones diferents per censar *Ophrys bilunulata*. A la zona 1 vam comptar uns 27 peus, a la zona 2 uns 65, a la zona 3 uns 340 peus i a la zona 4 uns 32 peus. En total 464 peus. Cal dir que entre aquests peus també vam veure exemplars d'*O. forestieri* i altres peus que podrien ser híbrids entre *O. bilunulata* i *O. forestieri*. S'hi hauria de tornar en un futur per confirmar aquest fet. Aquest possible híbrid el tenim al lloc web del GOC com a *Ophrys* × *proxima*. Varem trobar plantes més ufanoses que les *O. bilunulata* normals, que solen ser petites. S'hi hauria d'anar un dia sense vent, poder fer bones fotos i que els experts en híbrids les poguessin identificar. Potser fer venir en Rémy Souche o l'Antoni Canals. Encara estaran en bon estat uns quants dies. Els possibles híbrids no tenien pas totes les flors obertes.

A la tarda ens vam dirigir a la zona del Cap de Creus on vam trobar una vintena aproximada d'exemplars d'*Anacamptis morio*, una altra vintena d'*Orchis olbensis* i cap d'*O. provincialis*. També vam recollir un parell de flors d'*A. morio* per facilitar la seva identificació. Aquesta espècie genera discussió sobre la seva presència a Catalunya. Els últims anys, s'ha considerat que les plantes del Principat són de la subespècie *picta*, pel seu port i els ambients on creixen. Però algunes poblacions de l'Empordà han suscitat que podrien ser de la subespècie *morio*, a la vista de les fotos que adjuntem. *Flora iberica* no diferencia les subespècies del grup *Morio* a la Península, al·legant que la morfologia diferencial no és prou constant. Delforge apunta que hi ha zones de transició entre les dos espècies (o subespècies, segons altres autors). A l'espera d'algun estudi més profund sobre el grup *Morio*, el GOC recomana per ara utilitzar l'expressió *Anacamptis morio* s.l. (s.l. = *sensu lato*. En llatí: en sentit ampli).

Aquesta sortida també forma part del projecte de col·laboració del GOC-ICHN amb la Secció de Flora Protegida de la Generalitat de Catalunya.

Dos imatges d'*Ophrys bilunulata* f. Jordi Prat

[Esquerra]
Orchis olbiensis f. Jordi Prat

[Dreta]
Anacamptis morio s.l.
f. Jordi Prat

Mesurament de dos flors d'un mateix peu d'*Anacamptis morio* s.l.
f. Jordi Prat